

UiO : **Nordisk institutt for sjørett**
Det juridiske fakultet

TILBAKEBLIKK

fra NF 87 til NTK 25

NTK-seminar, Voksenåsen 3.-4. juni 2025

Knut Kaasen, UiO

Tre temaer:

1. Hvorfor fikk vi NF 87?

2. Hvorfor fikk vi NTK 2000?

3. Hva forteller revisjonene 87-25 oss?

1. Hvorfor fikk vi NF 87?

- Hva vi hadde

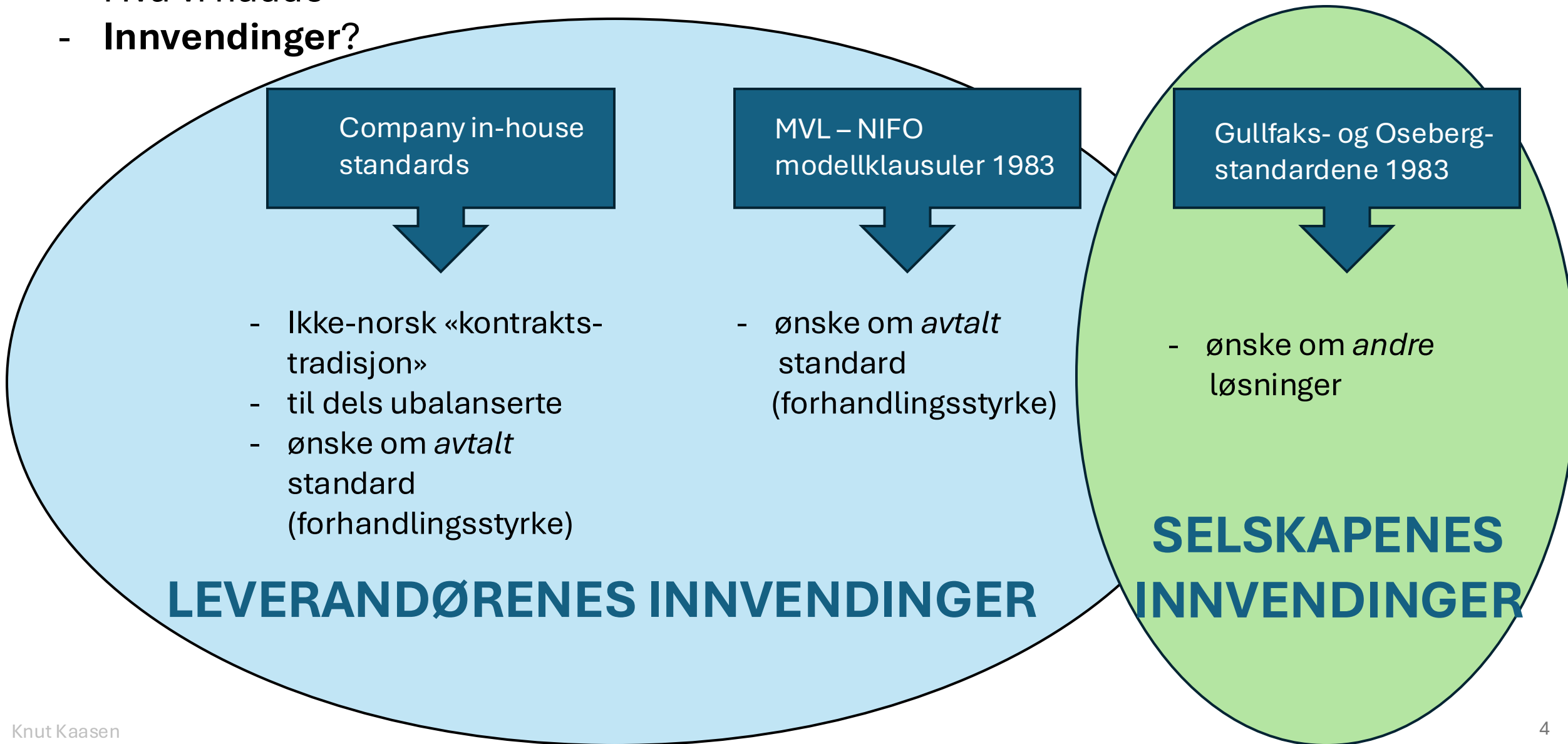
Company in-house
standards

MVL – NIFO
modellklausuler 1983

Gullfaks- og Oseberg-
standardene 1983

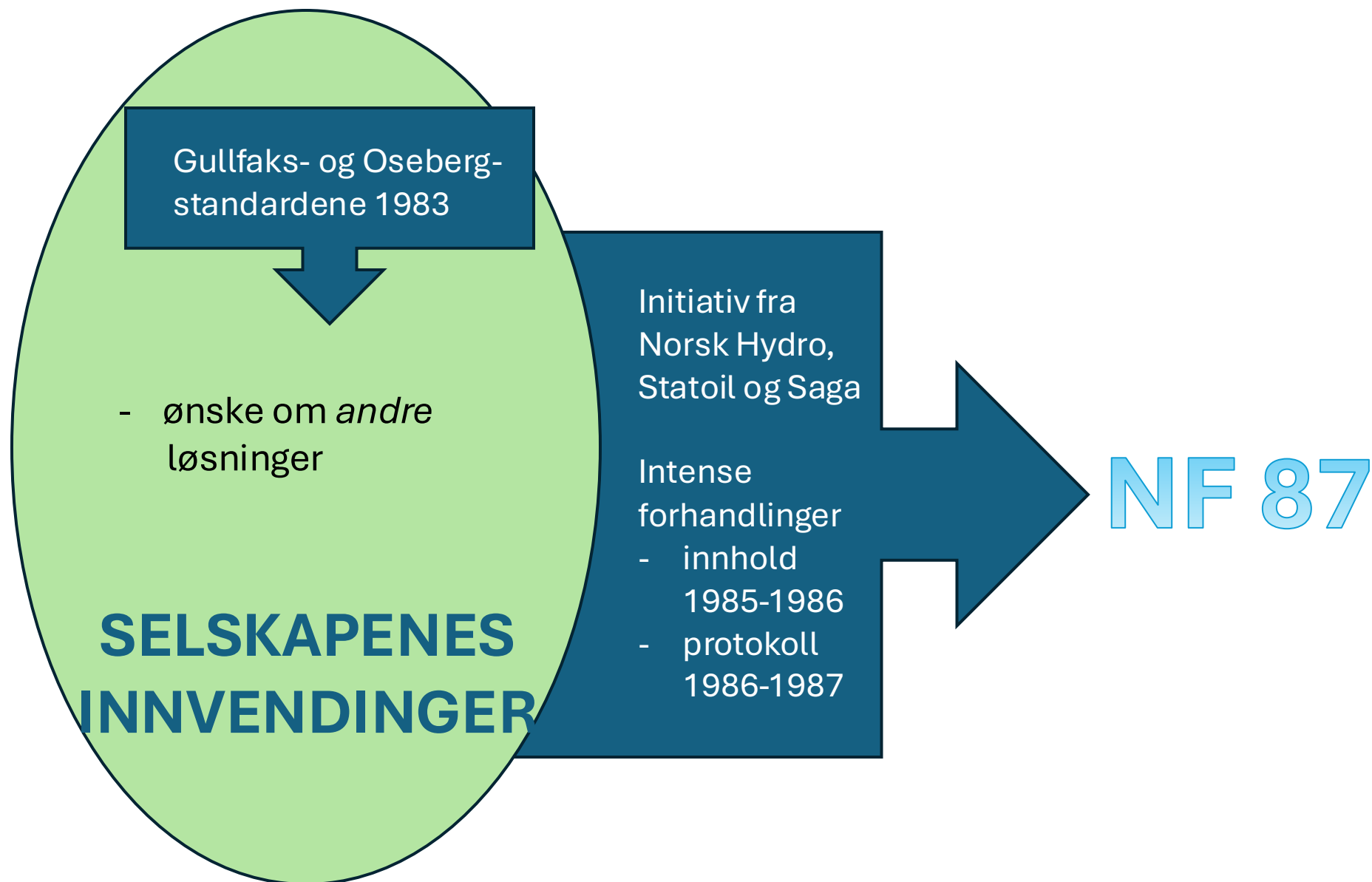
1. Hvorfor fikk vi NF 87?

- Hva vi hadde
- **Innvendinger?**

1. Hvorfor fikk vi NF 87?

- Hva vi hadde
- Innvendinger?
- **Hvordan ble NF 87 skapt?**

Hvilebilde: Mot Stamsund

Nytten ved kontraktsstandarder

ALLTID:

- Sparer tid/kost i ITB-fasen
- Sparer tid/kost ved forhandling
- Sparer tid/kost i kontraktsfasen

fordi velkjent, stabil

NORMALT:

- Godt gjennomarbeidet *teknisk*
- Godt gjennomarbeidet *kommer-sielt*

fordi tid og generell

DESSUTEN (hvis balansert):

- gir «rasjonell» risikofordeling
- kommersiell trygghet
- demper konfliktnivå

fordi balansert

**Kostnads-
effektivt**

Nytten ved kontraktsstandarder

ALLTID:

- Sparer tid/kost i ITB-fasen
- Sparer tid/kost ved forhandling
- Sparer tid/kost i kontraktsfasen

fordi velkjent, stabil

NORMALT:

- Godt gjennomarbeidet *teknisk*
- Godt gjennomarbeidet *kommer-sielt*

fordi tid og generell

DESSUTEN (hvis balansert):

- gir «rasjonell» risikofordeling
- kommersiell trygghet
- demper konfliktnivå

fordi balansert

**Kostnads-
effektivt**

... også som mønster for andre

Hvilebilde: De syv søstre

2. Hvorfor fikk vi NTK 2000?

Det opplagte: **EPC-kontrakt** trengtes

Det mindre opplagte: Hva er en «**god kontrakt**»?

Kontraktsvilkår, sett i sammenheng med

- prisformat
- kontraktsgrunnlagets modenhet
- gjennomføringstid
- markedsforhold

Investeringsutvalget 1999 (NOU 1999:11):

- **Umodenhet** er sentral kostnadsdriver, sammen med kortere gjennomføringstid.
- Behov for å se på sammenhengen mellom ansvarsgrenser og kontraktssum.
- **Endringsmekanismen** blir mer kritisk
- Partene bør «videreføre arbeidet med å utvikle standardiserte kontraktsvilkår løsrevet fra den individuelle kontraktsinngåelsen» (s. 101)

- Risiko (særlig ved fastpris) ble ikke realistisk priset
- Brudd mellom partens risiko og hans mulighet til å påvirke risiko

Falsk trygghet
for at kontrakten sikret
styring i prosjektet
(for begge parter)

2. Hvorfor fikk vi NTK 2000?

UTFORDRINGEN

Falsk trygghet
for at kontrakten sikret
styring i prosjektet
(for begge parter)

GREPET

Beskytte partene mot
seg selv

Leverandøren:

Beskytte mot urealistisk prising i
tøft marked

Ikke konkurranse om å
«lene seg ut av vinduet»

Selskapet (prosjektorganisasjonen):

Beskytte mot urealistisk tro på at en «god
kontrakt» lar seg bruke når det røyner på
Gjenreise kontrakten som
budsjetterings- og styringsredskap

ALTSÅ: Påtvinge realisme

- ansvarsgrenser som prosent OG beløp
- likviditetsordning
- modenhetskrav

2. Hvorfor fikk vi NTK 2000?

UTFORDRINGEN

Falsk trygghet
for at kontrakten sikret
styring i prosjektet
(for begge parter)

GREPET

Beskytte partene mot
seg selv

Leverandøren:

Beskytte mot urealistisk prising i
tøft marked

Ikke konkurranse om å
«lene seg ut av vinduet»

Selskapet (prosjektorganisasjonen):

Beskytte mot urealistisk tro på at en «god
kontrakt» lar seg bruke når det røyner på
Gjenreise kontrakten som
budsjetterings- og styringsredskap

ALTSÅ: Påtvinge realisme

- ansvarsgrenser som prosent OG beløp
- likviditetsordning
- **modenhetskrav**

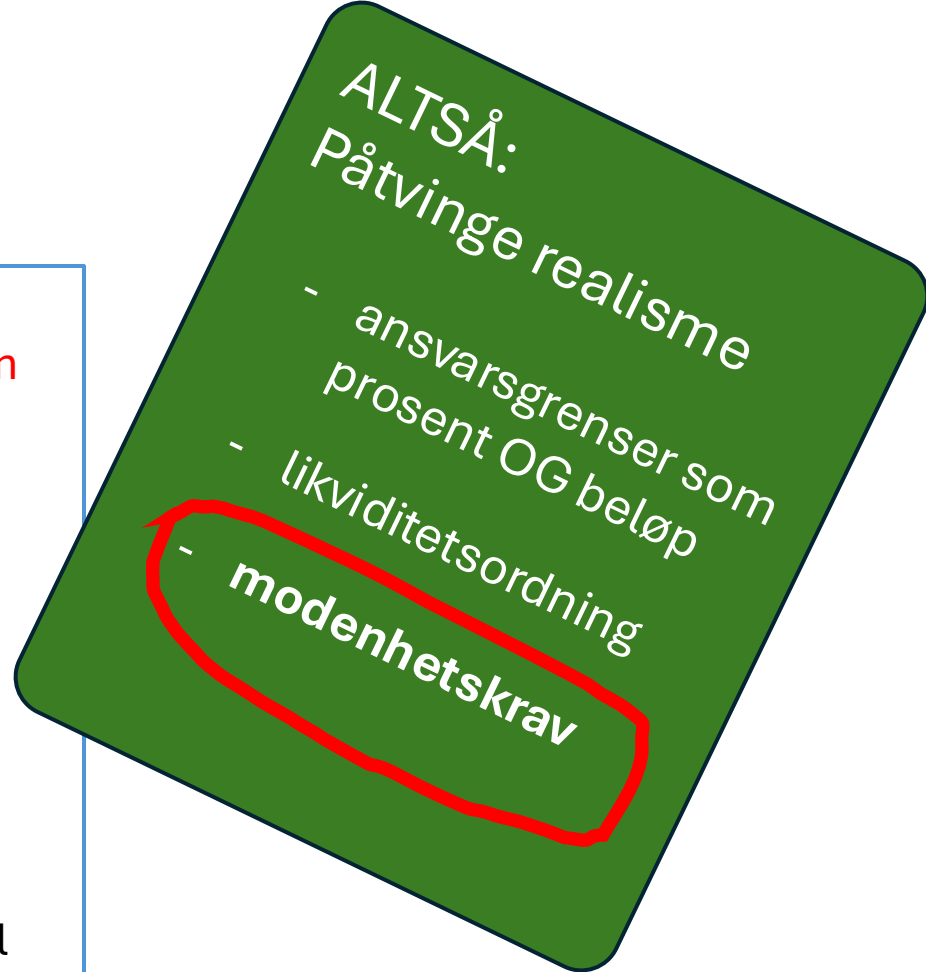
PROTOKOLL til NTK 2000

1.5. Partene er enige om følgende vedrørende **nødvendig modenhet (konfidens) for etablering av målsum og fastpris ved bruk av NTK 2000:**

- (a) Vilkåret for å prissette som målsum eller fastpris et element av en kontrakt er:

Usikkerheten ved prisingsgrunnlaget med hensyn til kvantiteter og kvaliteter skal ikke være større enn

- (i) omkring 10% av verdien av vedkommende kontraktselement, med et konfidensintervall på 90-10, dersom det skal etableres en **målsum**, og
- (ii) omkring 5% av verdien av vedkommende kontraktselement, med et konfidensintervall på 90-10, dersom det skal etableres en **fastpris**.

Vedlegg II til denne Protokoll beskriver status på de ulike dokumenter ved henholdsvis 10% og 5% usikkerhet. Gir denne beskrivelsen tilstrekkelig klar beskjed, skal den anvendes ved bestemmelsen av om konfidensnivå er oppnådd i en konkret kontrakt. Dersom vedleggets beskrivelse av status ikke gir tilstrekkelig klar beskjed angående usikkerheten for en konkret kontrakt, skal reglene i a) (i) til (ii) ovenfor gjelde.

2. Hvorfor fikk vi NTK 2000?

UORTODOKSE MIDLER
FOR Å HÅNDTERE SENTRALE
UTFORDRINGER

ALTSÅ:
Påtvinge realisme

- ansvarsgrenser som prosent OG beløp
- likviditetsordning
- **modenhetskrav**

**Drastisk
inngrep i
parts-
autonomien**

UORTODOKSE MIDLER
FOR Å HÅNDTERE SENTRALE
UTFORDRINGER

Interessant **parallel** til NF 87:

Eksperten som balansering av
hoppeplikten ved
endringsordrekrav (VOR)

ALTSÅ:
Påtvinge realisme

- ansvarsgrenser som prosent OG beløp
- likviditetsordning
- **modenhetskrav**

**Drastisk
inngrep i
parts-
autonomien**

Eksperten i endringsmekanismen

To hovedkomponenter i endringsmekanismen

- HOPPEPLIKT: S kan pålegge endringer innen meget vide rammer, må utføres av L
- BALANSERING: L må ha akseptabel vei frem til tid/penger etter å ha hoppet – forutsatt at det er «endring»

Følgelig to utfordringer i endringsmekanismen

- Hvordan fastslå at «endring» der S bare har *instruert*?
→ ekspert basert på VOR
- Hvordan balansere *raskt*?
→ midlertidig betaling
(sml. NS 8408: Ekspert kan fastsette foreløpig vederlagsjustering)

Eksperten i endringsmekanismen

To hovedkomponenter i endringsmekanismen

- HOPPEPLIKT: S kan pålegge endringer innen meget vide rammer, må utføres av L
- BALANSERING: L må ha en plan for å komme på vei frem til tid/penge for hoppet – forutsatt at det er «endring»

ALTSÅ: Ekspert er sentral i endringsmekanismen

Følgelig to utfordringer i endringsmekanismen

- Hvordan fastslå at endring der S bare har *instruert*?
→ ekspert basert på VOR
- Hvordan balansere *raskt*?
→ midlertidig betaling
(sml. NS 8408: Ekspert kan fastsette foreløpig vederlagsjustering)

UORTODOKSE MIDLER FOR Å HÅNDTERE SENTRALE UTFORDRINGER

Interessant **parallel** til NF 87:

Eksperten som balansering av
hoppeplikten ved
endringsordrekrav (VOR)

**Beholdt
i alle
senere
NF/NTK**

**Droppet i
NTK 15**

ALTSÅ:
Påtvinge realisme

- ansvarsgrenser som prosent OG beløp
- likviditetsordning
- **modenhetskrav**

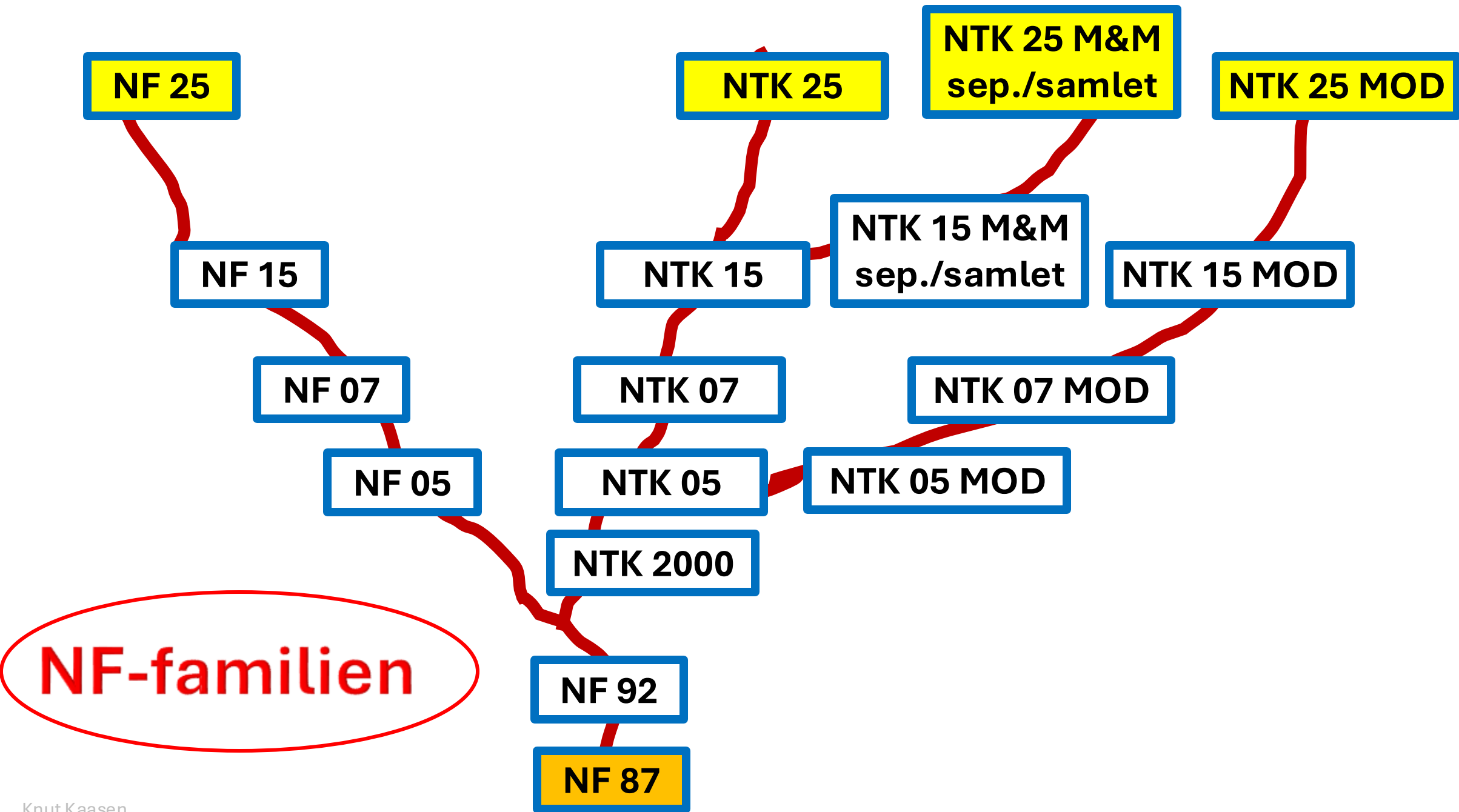
**NTK
2015**
**Drastisk
inngrep i
parts-
autonomien**

Hvilebilde:
Mot Lofotveggen

3. Hva forteller revisjonene 87-25 oss?

Etterhvert en **stor** familie

NF-familien

3. Hva forteller revisjonene 87-25 oss?

- **NIB 16** (innkjøpsbetingelser)

Fjernere familiemedlemmer:

- **NSC 05** (lenge siden, men i bruk...)
- **NPA 96** (enda lenger siden, og ikke i bruk!)
- NF/NTK som inspirasjon **andre steder**
 - NS-kontraktene
 - Skipsbygging (BIMCO, lite i Skipsbygging 2000)
 - Datakontrakter

3. Hva forteller revisjonene 87-25 oss?

Slående: Stabiliteten
over 38 år

3. Hva forteller revisjonene 87-25 oss?

Slående: Stabiliteten
over 38 år

Hovedtrekk fastholdt

- Hvorfor?
- Virkninger?
- Slapt?

Hovedtrekk av endringene

- FC → EPC
- Markedsendringer (S.Korea...)
- største justeringer:
 - kommersielt (ansvarsgrenser, ansvar for underleveranser)
 - teknisk (endringsmekanismen)

Hvilebilde: Trondenes og Grytøy

Viktigste endringer over årene

Ansvar- begrensninger

Må fylles ut

Underkontrakter

Leverandøren har fått
utvidet ansvar/risiko

Frister for krav/respons

Preklusive frister
(begge parter)

Ansvar

- Ingen egen ansvarsgrense for mangelsansvar
- Objektivt ansvar for enkelte tap voldt av mangel

Endringsmekanismen

- Plikt til iverksette selskapets instruks
- Selskapet kan ikke sabotere mekanismen

Håndtering av tvister

Alternative
mekanismer (PRIME)

Viktigste elementene i Underleverandørkjede

Viktigste endringer over årene

Ansvar-
begrensninger

Underkontrakter

Leverandøren har fått
utvidet ansvar/risiko

Frister for
krav/respons

Preklusive frister
(begge parter)

Standardiseringen videreføres

Ansvar

- Ingen egen ansvarsgrense for mangelsansvar
- Objektivt ansvar for enkelte tap voldt av mangel

Endringsmekanismen

Leverandøren kan overksette selskapets
ansvar for mangler
mekanismer

Håndtering av
tvister

Alternative
mekanismer (PRIME)

Viktigste endringer over årene

Standardiseringen videreføres

Ansvar-
begrensninger

Underkontrakter
Leverandøren har fått
utvidet ansvar/risiko

Frister for
krav/respons
Preklusive frister
(begge parter)

Endringsmekanismen
Utviksette selskapets
interesser

Ansvar
- Ingen egen ansvar
for mangelsansvar
- Objektivt ansvar for enkelte
tap voldt av mangel

Håndtering av
tvister
Alternative
mekanismer (PRIME)

To viktige observasjoner:

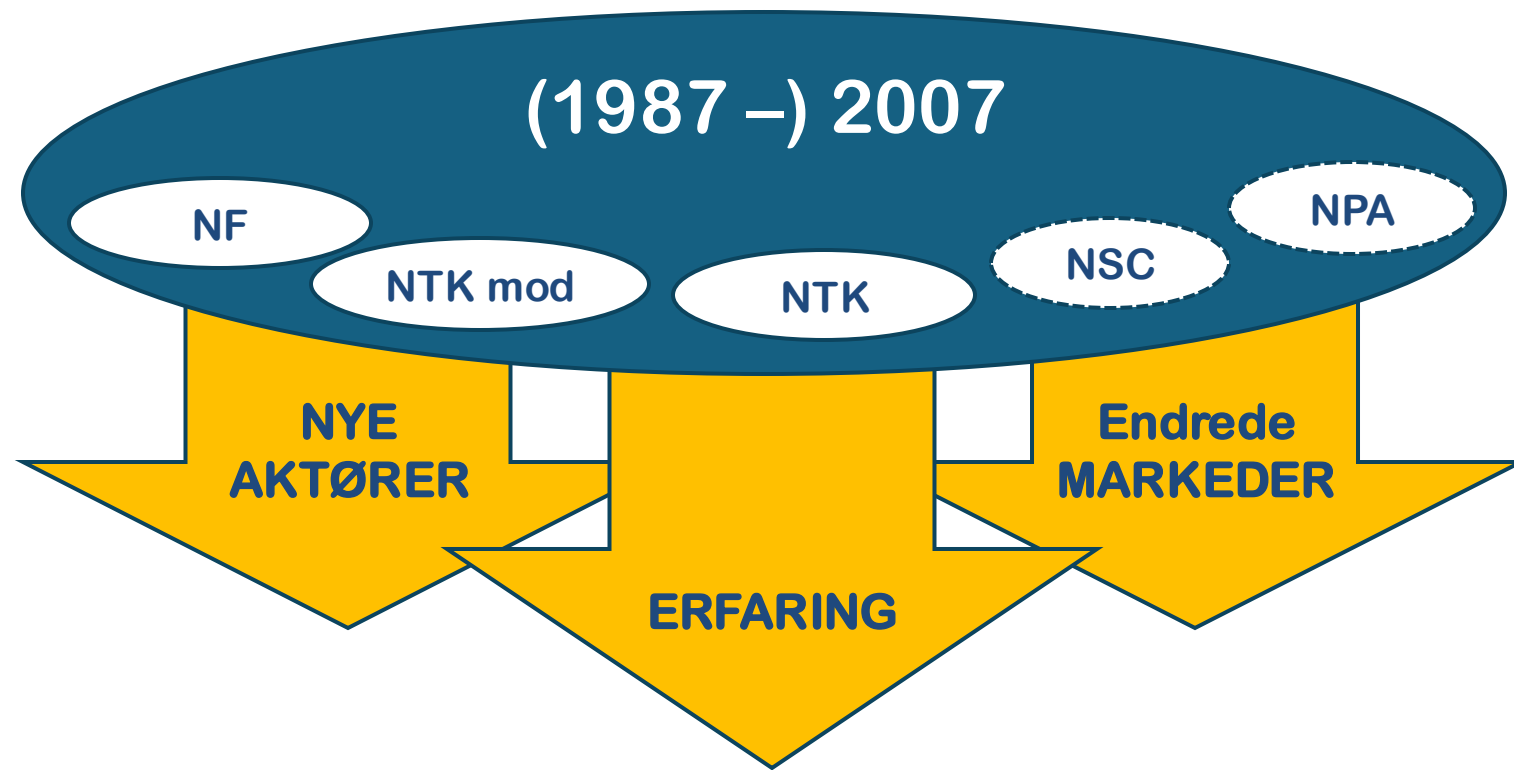
1. “Det muliges kunst”
2. Individuelle tilpasninger krever ekstrem forsiktighet

3. Hva forteller revisjonene 87-25 oss?

»KONSTITUSJONELLE» FORHOLD

Skiftende

Behov for

- Materiell justering
- «konstitusjonelt grep»

Behov for

- Materiell justering
- «konstitusjonelt grep»

«SKS skal støtte utvikling og bruk av eksisterende og nye avtalte standardkontrakter for petroleumsvirksomheten på norsk sokkel og internasjonalt

for det formål å oppnå kostnadseffektiv prosjektutbygging og ressursstyring.»

Aam-komitéen

KONKRAFT

S K S

Standardkontraktsstyret

Behov for

- Materiell justering
- «konstitusjonelt grep»

Aam-komitéen

KONKRAFT

S K S

Standardkontraktstyret

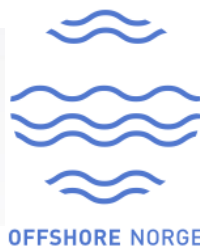
Norsk Industri

 LO Norge

 Norges
Rederiforbund
Norwegian
Shipowners'
Association

Norsk olje&gass

OFFSHORE NORGE

3. Hva forteller revisjonene 87-25 oss?

MYNDIGHETSMEDVIRKNING

Forventende,
ikke styrende

Gjeldende standard
utvinningstillatelse

«7. ANVENDELSE AV NORSK RETT

All virksomhet som drives på bakgrunn av denne
utvinningstillatelse skal være regulert av
den til enhver tid gjeldende norsk rett
og bygge på norsk kontraktstradisjon.»

XX KONSEJONSRUNDE

UTVINNINGSTILLATELSE
NR. XXX
FOR
PETROLEUMSVIRKSOMHET

tildelt

X
X
X
X

ved kongelig resolusjon XXX.XX.XXXX

546154

«12. Norsk lovvalg
Departementet vil
vurdere å stille vilkår for
konsesjon etter
havenergilova om at
virksomhet som drives
på bakgrunn av
konsesjonene skal
reguleres av norsk rett
og utformes i tråd med
norsk
kontraktstradisjon.»

«All virksomhet som drives på bakgrunn av denne utvinningstillatelse skal [...] bygge på norsk kontraktstradisjon.»

«virksomhet som drives på bakgrunn av konsesjonene [etter havenergilova] skal [...] utformes i tråd med norsk kontraktstradisjon.

Tre spørsmål:

1. **Kan** et slikt vilkår stilles?
2. **Bør** et slikt vilkår stilles?
3. Hva er **virkningen** av at et slikt vilkår stilles?

«All virksomhet som drives på bakgrunn av denne utvinningstillatelse skal [...] bygge på norsk kontraktstradisjon.»

«virksomhet som drives på bakgrunn av konsesjonene [etter havenergilova] skal [...] utformes i tråd med norsk kontraktstradisjon.

Tre spørsmål:

1. ~~Kan~~ et slikt vilkår stilles?

2. ~~Bør~~ et slikt vilkår stilles?

3. Hva er **virkningen** av at et slikt vilkår stilles?

Fremme av
standardisering
(*agreed standards*)

«All virksomhet som drives på bakgrunn av denne utvinningstillatelse skal [...] bygge på norsk kontraktstradisjon.»

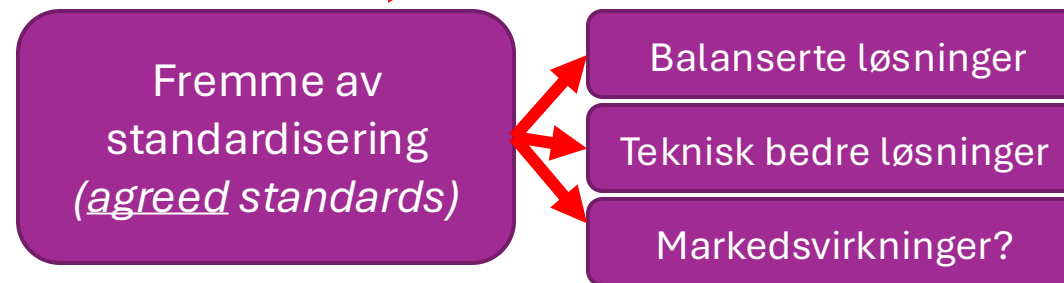
«virksomhet som drives på bakgrunn av konsesjonene [etter havenergilova] skal [...] utformes i tråd med norsk kontraktstradisjon.

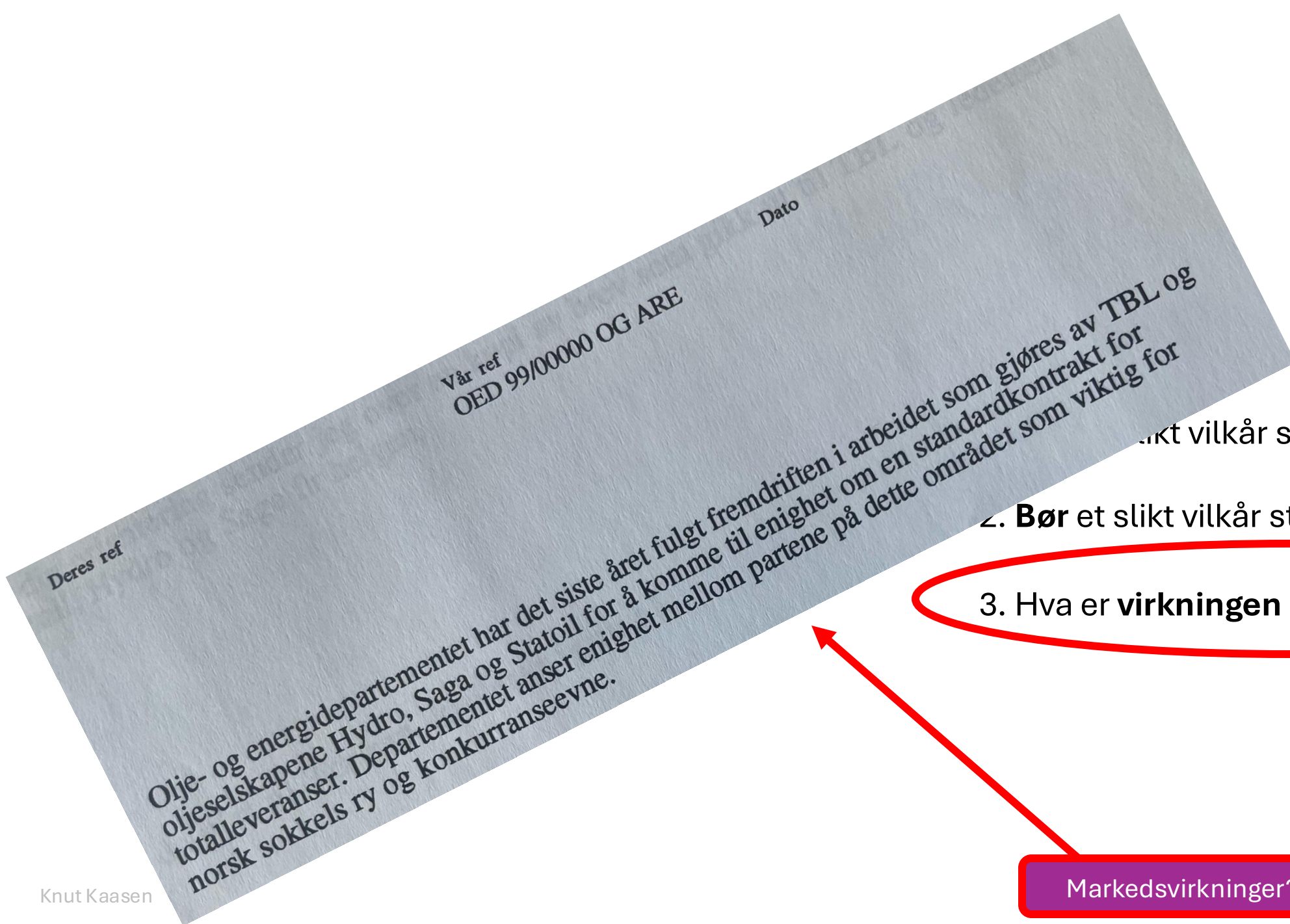
Tre spørsmål:

1. ~~Kan~~ et slikt vilkår stilles?

2. ~~Bør~~ et slikt vilkår stilles?

3. Hva er **virkningen** av at et slikt vilkår stilles?

1. Bør et slikt vilkår stilles?

2. Bør et slikt vilkår stilles?

3. Hva er **virkningen** av at et slikt vilkår stilles?

Markedsvirkninger?

Forutsetninger for *VIDERE* utvikling

Dyktige folk

Rikelige ressurser
stilt til disposisjon
(folk, infrastruktur, tid)

Vilje til løsning
(i erkjennelse av at
det – tross alt – er best)

Gjensidig **respekt** for ekte
problemer

Kunnskap om
standardene

Gratis bruk
(sml. NS-standardene)

Lojal bruk
av avtalt standard

Noen observasjoner fra mange lange forhandlinger

Overordnet

- Tro på at standardisering lønner seg
- preger kontraktskulturen på området
- Samspill med entrepriser:
«Lagtemporitt»

Noen observasjoner fra mange lange forhandlinger

Overordnet

- Tro på at standardisering lønner seg
- preger kontraktskulturen på området
- Samspill med entrepriser: «Lagtemporitt»

Enkeltheter

- **Diskusjoner**, ikke posisjoner
- **Tekstbasert**, ikke abstrakt rettsfilosofi (ingen naturgitte grenser)
- Ekte spørsmål behandles **åpent**, ikke skjult agenda
- **Forankring** bakover (den reelle beslutningstaker er med)
- Forståelse for at «sidene» i forhandlingene kan være **heterogene**
- **Stedets** betydning

Takk for
oppmerksomheten

Skrova og Lofotveggen

